

نظیری به چغندرکاری ایران قبل از سالهای ۱۳۴۵ - ۱۳۴۶

۱۳۴۶ و پیشرفت‌های حاصله

مقدمه :

قبل از اینکه به نتایج حاصله از اجرای طرح توسعه کشت مکانیزه و پیشرفتهای حاصله در زمینه مکانیزه کردن کشت چغندر قند بپردازیم، باید به نظر کلی به وضع چغندرکاری قبل از سال ۱۳۴۵ و موجودیت صنعت قند سازی و وضع

کارخانه های قند کشور بیاوریم . در سال ۱۲۷۳ با احداث اولین کارخانه قند در کهریزک بصورت اجراء درآمد ملی بحمل مختلف و مشکلاتی که در آن زمان حکمفرما بود بهره برداری از این کارخانه تا سال ۱۳۱۰ متوقف ماند .

در سال ۱۳۱۰ با رفع مشکلات موجود مویجات استحصال شکر از این کارخانه فراهم شد و در نتیجه در آن سال اولین محصول کارخانه قند کهریزک بمقدار ۴۲ تن بیابازار عرضه شد .

در سال ۱۳۱۲ با بهره برداری از دومین کارخانه قند (کرج) میزان تولید قند و شکر در داخله کشور رفته افزایش نهاد و بین سالهای ۱۳۱۰ الی ۱۳۲۰ که اولین دوره صنعت قند سازی در ایران بود با احداث چند کارخانه دیگر گاه جمعاً شش کارخانه قند و با ظرفیت فوق العاده کم که حتی اغلب آنها قادر نبودند با ظرفیت کامل کار کنند ، میزان تولید قند و شکر به ۳۵ هزار تن بالغ گردید .

در سال ۱۳۲۱ بحمل بروز جنگ دوم جهانی و عدم ثبات سیاسی و اقتصادی میزان تولید بمیزان قابل ملاحظه ای در آن زمان کاهش یافت و جمع میزان تولید به ۱۴ هزار تن تقلیل یافت . اگر چه بروز جنگ و اثرات سوء ناشی از آن در رکود کار کارخانه های قند موجود و میزان تولید فوق العاده مؤثر بود ولی با توجه به اینکه قیمت بین المللی شکر و قند در بازارهای خارج بمیزان قابل توجهی ترقی

گرفته بود مسئولین امر بالا بهار توجه خود را به استفاده هرچه بیشتر از کارخانه های قند موجود مصلوف داشته و مالا^۱ توانست میزان تولید را در سال ۱۳۳۴ به میزان ۱۷۴ / هزار تن افزایش دهند .

در سال ۱۳۳۵ (آغاز برنامه عمرانی اول) میزان تولید قند و شکر در ایران حدود ۵۵ هزار تن بود که بهیچوجه تکافوی احتیاج کشور را نمی نمود و در این دوره از برنامه عمرانی حدود ۶۰۰ میلیون ریال برای تکمیل و توسعه کارخانه های موجود و احداث کارخانه های جدید اختصاص داده شد و در این دوره عمرانی ۵ کارخانه قند و دیگر بظرفیت ۲۴۵۰ تن در روز احداث و ابتدای برنامه عمرانی دوم بهره برداری از این کارخانه ها آغاز گردید .

با احداث کارخانه های قند جدید و سایر کارخانه های قند موجود میزان تولید قند و شکر در سال ۱۳۳۵ به ۸۴ هزار تن بالغ گردید که فقط ۲۵ درصد احتیاجات آن روز کشور را تأمین مینمود و برای تأمین کمبود دولت مجبور بود سالیانه ۲۷۰ هزار تن قند و شکر از خارج وارد نماید .

علاوه بر این برای اهداف برنامه عمرانی دوم در سال ۱۳۳۵ به منظور تشویق سرمایه گذاری در صنعت قند سازمان برنامه از طریق بانک اعتبارات صنعتی نسبت به تأسیس شرکت های سنجه ای مختلف اقدام کرد و حتی در بعضی موارد نیز که بخش های خصوصی را ساء به تأسیس کارخانه قند مبادرت ورزیده بودند کمک های بی صورتی به این قبیل مؤسسات بعمل آمد و با اعطال این کمک ها در پایان برنامه عمرانی سوم تعداد کارخانه تولید قند و شکر اعم از چغندر و نیشکر به ۲۷ کارخانه بالغ گردید .

از سال ۱۳۴۷ به بعد بتدریج علاوه بر احداث ۵ کارخانه قند جدید بظرفیت بعضی از کارخانه های موجود نیز افزایش داده شد ، در دوره بهره برداری سال ۱۳۵۵ تعداد کارخانه های قند به ۳۲ کارخانه بالغ گردید ، در سال ۱۳۵۵ اقدام به تأسیس یک کارخانه دیگر در منطقه جوبین بظرفیت دو هزار تن گردید که از سال ۱۳۵۶ شروع به بهره برداری نموده است ، با این ترتیب تعداد کل کارخانه های قند در حال حاضر ۳۲ کارخانه بظرفیت ۵۲۱۰۰ تن چغندر در روز میباشد . /

شماره	اسامی کارخانجات قند	تاریخ تأسیس	ارزیت فعلی
۱	کرب	۱۳۱۱	۱۱۰۰
۲	ابکوه	۱۳۱۴	۲۵۰۰
۳	اسلامآباد	۱۳۱۴	۱۰۰۰
۴	مرودشت	۱۳۱۴	۱۶۵۰
۵	میاندواب	۱۳۱۵	۱۸۰۰
۶	شازند	۱۳۱۷	۶۰۰
۷	اورمیه	۱۳۲۹	۷۰۰
۸	تربت حیدریه	۱۳۳۰	۱۲۰۰
۹	فسا	۱۳۳۳	۸۰۰
۱۰	کرمان بردسیر	۱۳۳۴	۱۰۰۰
۱۱	چناران	۱۳۳۵	۱۰۰۰
۱۲	پارس	۱۳۳۸	۱۵۰۰
۱۳	اصفهان	۱۳۳۸	۴۰۰۰
۱۴	قریمن	۱۳۳۸	۲۵۰۰
۱۵	شیروان	۱۳۳۹	۴۰۰۰
۱۶	قمستان	۱۳۴۰	۵۰۰
۱۷	شاهنرود	۱۳۴۱	۷۵۰
۱۸	بیستون	۱۳۴۲	۳۰۰۰
۱۹	شیرین	۱۳۴۳	۲۵۰۰
۲۰	مدان	۱۳۴۳	۱۰۰۰

۱۰۰۰۰	۱۳۴۴	مصنوعی	۲۱
۱۵۰۰	۱۳۴۴	نیشابور	۲۲
۱۰۰۰	۱۳۴۴	یاسو	۲۳
۲۰۰۰	۱۳۴۵	قزوین	۲۴
۱۵۰۰	۱۳۴۵	نقش جهان	۲۵
۳۰۰۰	۱۳۵۵	بشوی	۲۶
۱۵۰۰	۱۳۴۵	اقلید	۲۷
۱۰۰۰	۱۳۴۷	بیرانشهر	۲۸
۲۰۰۰	۱۴۷	تربت جام	۲۹
۱۵۰۰	۱۳۴۷	لرستان	۳۰
۲۵۰۰	۱۳۴۹	اهواز	۳۱
۱۰۰۰	۱۳۵۰	گوروش کبیر	۳۲

تعداد کل کارخانجات قند لغایت سال ۱۳۵۷ بالغ بر ۳۲ کارخانه قند میباشد که جمع کل ظرفیت آنها بالغ بر ۵۲۱۰۰ تن چغندر در روز میباشد . کلیه کارخانجات فوق بهر کارخانه قند اهواز که چغندر زمستانه مصرف میکنند سایر کارخانجات از چغندر بهاره تغذیه مینمایند .

علاوه بر سی و دو کارخانه قند فوق الذکر کارخانه قند ورامین که در سال ۱۳۲۸ احداث شد بعلت نارسائی چغندر منطقه در حال حاضر بصورت تصفیه شکر کار میکند تاریخچه کشت چغندر در ایران .

اگرچه از دیرباز چغندر قند از نگاه داریتانیکی و عطی برای کارشناسان ایران گیاهی پرارزش شناخته شده بود ، ولی تا سال ۱۳۱۰ بعلت اینکج تولید وازدیاد آن علامت بلا استفاده بود ، لذا توجهی به زراعت چغندر قند درایران

نمیشد. در سال ۱۳۱۰ با شروع مجدد بهره برداری از کارخانه قند کبیریزک و تاسیس کارخانه قند کرخ کشت چغندر قند در ایران متداول و ترویج یافت، ولی به علت عدم آشنائی زارعین با اصول صحیح زراعت چغندر یا زدهای محصول در هکتار فوق العاده ناچیز و در حقیقت در آن زمان محصول سود آوری محسوب نمیشد و در نتیجه، سلاح زیر کشت در آن سال بالغ بر دو هزار هکتار (۲ هزار هکتار) و میزان تولید چغندر قند حدود ۱۹ هزار تن بود.

طبی سالهای (۱) - ۱۳۲۰ سلاح زیر کشت چغندر به حدود ۲۵ هزار هکتار توسعه یافت و میزان تولید به یکصد و شصت و دو هزار تن (۱۶۲ هزار تن) بالغ گردید. در سال ۱۳۲۱ با وقعه‌ای که به علت بروز جنگ در کار کارخانجات و نتیجتاً در زمینه توسعه کشت چغندر حاصل شد، سلاح زیر کشت چغندر به ۱۸ هزار هکتار و میزان تولید به (۱۰) هزار تن کاهش یافت ولی در سالهای به بعد با تریکه فوقاً ذکر شد مسئولین امر و زارعین چغندر کار با احساس مسئولیت بیشتری مبادرت به افزایش سلاح کشت و تولید چغندر نمودند بقسطنطنیه که در برنامه اول سلاح زیر کشت به ۲۲ هزار هکتار و میزان تولید به ۱۹۱ هزار تن رسید (در سال ۱۳۲۸) ۰

در اوایل برنامه عمرانی دوم سلاح زیر کشت چغندر حدود ۴۸ هزار هکتار و میزان تولید بالغ بر ۶۰۴ هزار تن بود و در این دوره از برنامه عمرانی که انحصار تولید قند و شکر توسط بخش دولتی لغو شد فعالیتهای چشمگیر و محسوسی از طرف بخشهای خصوصی شروع گردید.

سال ۱۳۳۵ - با توسعه تدریجی آفریت کارخانه های قند کشور و احداث - کارخانه های جدید ضرورت اتخاذ تدابیر لازم در جهت بالا بردن میزان محصول در واحد سلاح و اختصاص منابع جدید به کشت چغندر قند در شعاع عمل اقتصادی کارخانجات محسوس و روشن بود و کارشناسان و مسئولین وزارت کشاورزی از یک طرف و صاحبان صنایع قند کشور از لحاظ تاءمین کمبود چغندر حوزه عمل کارخانه از طرف دیگر ب فکر چاره اندیشی افتادند تا علاوه بر توسعه سلاح کشت چغندر میزان محصول در واحد سلاح را بالا ببرند.

تولید زیر ساج : زیر کشت و میزان تولید چندین ساله های ۱۳۱۰
 لغایت ۱۳۵۷ را نشان می دهد

ساج کشت و میزان تولید چندین ساله های ۱۳۱۰ - ۱۳۵۲
 (بر حسب هزار هکتار (هزار تن))

سال	ساج کشت	میزان تولید	سال	ساج کشت	میزان تولید
۱۳۱۰	—	—	۱۳۳۲	۴۱	۵۵۶
۱۳۱۱	۲	۱۹	۱۳۳۳	۳۸	۴۵۵
۱۳۱۲	۱	۷	۱۳۳۴	۴۲	۵۳۶
۱۳۱۳	۸	۶۱	۱۳۳۵	۴۸	۶۰۴
۱۳۱۴	۱۲	۸۷	۱۳۳۶	۴۶	۷۲۷
۱۳۱۵	۱۶	۱۴۳	۱۳۳۷	۵۴	۸۰۵
۱۳۱۶	۱۵	۱۲۴	۱۳۳۸	۵۵	۷۰۸
۱۳۱۷	۱۶	۱۵۱	۱۳۳۹	۴۸	۷۰۷
۱۳۱۸	۱۶	۱۷۵	۱۳۴۰	۴۹	۸۱۰
۱۳۱۹	۲۵	۲۴۵	۱۳۴۱	۵۱	۱۰۳۲
۱۳۲۰	۲۵	۲۶۲	۱۳۴۲	۵۵	۱۱۹۱
۱۳۲۱	۱۸	۱۰۱	۱۳۴۳	۶۵	۱۰۲۸
۱۳۲۲	۲۳	۱۵۵	۱۳۴۴	۶۵	۱۴۱۱
۱۳۲۳	۲۶	۱۷۹	۱۳۴۵	۱۰۰	۲۲۸۲
۱۳۲۴	۲۷	۱۷۴	۱۳۴۶	۱۳۲	۲۸۳۳
۱۳۲۵	۳۰	۲۴۹	۱۳۴۷	۱۵۳	۳۴۱۱
۱۳۲۶	۳۵	۳۶۶	۱۳۴۸	۱۵۱	۳۴۸۸
۱۳۲۷	۳۹	۲۵۲	۱۳۴۹	۱۷۶	۳۸۵۵
۱۳۲۸	۲۲	۱۹۱	۱۳۵۰	۱۶۹	۳۹۸۸
۱۳۲۹	۳۴	۳۹۵	۱۳۵۱	۱۷۰	۳۹۲۵
۱۳۳۰	۴۰	۵۰۹	۱۳۵۲	۱۸۰	۴۲۳۸
۱۳۳۱	۴۳	۴۹۸	۱۳۵۳	۱۷۵	۴۱۱۳
			۱۳۵۴	۱۸۲	۴۵۹۷
			۱۳۵۵	۲۰۰	۵۲۷۱
			۱۳۵۶	۱۷۴	۴۱۸۷
			۱۳۵۷	۱۵۴	۳۶۵۱

بدول پیوست بخوبی نمایانگر اینست که ساح زیر کشت چغندر قند از ۲۰۰ هکتار

در سال ۱۳۱۱ به دویست هزار هکتار در سال ۱۳۵۵ افزایش یافته و میزان تولید =

چغندر نیز از ۱۹۰۰ تن به ۵۲۷۱ میلیون تن رسیده که ۷۵ هزار هکتار بصورت

مکانیزه و بقیه بصورت دستیاش (سنتی) میباشد ، از سال ۱۳۵۵ به بعد با اینکه =

میزان کشت مکانیزه تغییر محسوس نداشته ، مع الوصف ساح زیر کشت و میزان تولید =

چغندر سیر قهقرائی دارد که عوامل مربوط به کاهش ساح زیر کشت و نکت محصول

بموقع تشریح خواهد شد .

در اینجا بيمورد نیست بذکر عوامل مؤثر در پیشرفت توسعه کشت چغندر و افزایش

میزان تولید پردازیم :

در اواخر سال ۱۳۴۴ بحثها و تمرکز و هم آمیسی مسائل مربوط به کشت چغندر در

و صنعت قند کشور بنا به پیشنهاد وزارت کشاورزی و تصویب دولت هیئتی بنام هیئت

عالی وزارت بر صنایع قند ایجاد شد که در این هیئت وزرای کشاورزی ، آب و برق

دارائی ، اقتصاد و مدیر عامل سازمان برنامه شرکت داشتند و کلیه اقدامات و فعالیتهای

مربوط به چغندر و صنعت قند از طرف این هیئت رهبری میشد .

برای پیشبرد ندرات و تصمیمات این هیئت و همچنین برای ارائه پیشنهادات و

راه علمی در زمینه اجرای برنامه های مفید و لازم الاجرا کمیته اجرای ندرات =

بر صنایع قند مرکب از معاونین و یا نمایندگان صاحب نظر و تام اختیار وزارتخانه های

ذیربط تشکیل گردید .

این کمیته در بدو شروع بکار با دور مداوم و حداقل دو مرتبه در ماه تشکیل جلسه

میداد و مشکلات مربوط به صنعت قند و چغندر کاری را بررسی وادی الاقتصاء

به هیئت عالی وزارت برضایق چند جهت اتخاذ تصمیم نهائی گزارش مینمود .
بمناد آور تشویق و ترفیع هرچه بیشتر زارعین چغندر به افزایش میزان محصول درواحد
ساح ، توسعه ساح کشت و بالاخص تبدیل زراعت سنتی به زراعت مکانیزه و تصمیم
آب مورد نیاز چغندرکاران برای بنام طرح توسعه کشت چغندر قند که برای مدت
سه سال (سالهای ۴۴-۴۵-۴۶) در دوره پنجساله سوم نیز لازم الاجرا
بود تهیه و برای تصویب سازمان برنامه ارسال شد که بنگاه اصلاح و تهیه بذر چغندر
قند عهده دار اجرای آن پیشنهادات شده بود ، طرح مذکور در اوائل اسفند ماه سال
۱۳۴۴ به تصویب سازمان برنامه رسید و به وزارت کشاورزی ابلاغ شد و باینکه سال
۱۳۴۴ در شرف اتمام و پیاده کردن آن مواج با اشکال بود ، معینا از همان سال
بمرحله اجراء درآمد .

تعلیمات اجرایی این طرح بعلت اینکه نقایح حاصله در زمینه توسعه کشت مکانیزه
و ازدیاد محصول چغندر فوق العاده ثمربخش بود بدستور دولت و موافقت سازمان
برنامه همه ساله دنبال و هنوز هم ادامه دارد .

تعلیمات انجام شده از طریق طرح توسعه کشت چغندر قند

اقدامات انجام شده بوسیله طرح توسعه کشت چغندر را باین نظر گرفتن اهداف
آن میشود به دو قسمت متمایز تقسیم کرد .

۱- راهنمایی زارعین چغندر کار بآداب تعلیمات لازم بمناد آور آشنائی با اصول
صیحیح زراعت مکانیزه چغندر با اعمال روشهای فنی و معتقد ساختن آنها به تبدیل
زراعت سنتی به زراعت مکانیزه که در نتیجه میتوانند از ثمره دسترنج خود محصول بیشتری
در واحد ساح استنصال نمایند .

برای نیل به این هدف در بدو اجرای طرح در نظر گرفته شد با استفاده از اعتبارات اعمالی سازمان برنامه مزارع نمایشی جنب کارخانه های قند کشور که امکانات فراهم بود در مساحت ۱۵ هکتار احداث شود که زارعین چغندر کار شمع عمل هر کارخانه سه بتوانند برای العین بنده استفاده از ماشینهای کشاورزی در زراعت چغندر قند و سایر عواملی که در بالا بردن و بهبود وضع زراعت مؤثر و مفید میباشد مشاهده و با اطمینان به ثمرات مطلوب آن در مزارع خود از این روشها استفاده نمایند.

برای ایجاد این قبیل مزارع نمایشی و ترویجی به کارخانه های قندی که اقبـدام

به ایجاد مزارع آزمایشی نمودند لوازم و ماشین الاتی بشرح زیر بدو رایگان تحویل گردید :	
۱- تراکتو بزرگ ۶۵ الی ۸۰ قوه اسب	برای هر کارخانه ۲-۱ دستگاه
۲- " کوچک ۴۵ قوه اسب با چرخهای ردیف کار اضافی	" ۴-۳
۳- گاوا آهن تراکتوری	" ۴-۳
۴- دیشک	" ۴-۳
۵- لند لولر	" ۲-۱
۶- تریلی	" ۱
۷- نهر کن	" ۱
۸- بذرافشان تراکتوری	" ۴-۳
۹- بذرافشان دستی	" ۵۰-۱۵
۱۰- کولتیواتور تراکتوری	" ۴-۳ دستگاه
۱۱- کولتیواتور دستی	" تا ۵۰ دستگاه
۱۲- سمپاش تراکتوری	" تا ۵۰ دستگاه
۱۳- کودپاش تراکتوری	" ۴-۳
۱۴- چغندر کن	" ۴-۳
۱۵- فوکا (که بیل)	" ۵۰ عدد
۱۶- سیفون جهت آبیاری	" تا ۱۰۰۰ عدد
۱۷- جیب پالندور	" یک دستگاه

ارزش تقریبی لوازم فوق الذکر برای هرکارخانه در حدود ۲/۵ میلیون ریال بود که
برایگان تحویل شده است. از لوازم تحویلی بکارخانجات علاوه بر استفاده‌های گسترده
کارخانجات برای انجام عملیات زراعی مزارع آزمایشی خود نمودند برای دادن خدمات
بزارعین چخندر کار نیز استفاده میشد که این اقدام بنوبه خود فوق العاده مفید و
مؤثر بنمود.

علاوه بر اقدامات مشروحه فوق بنظائر تربیت گادرفنی (مکانیسمین ، راننده تراکتور
و غیره) کلاسهای کوتاه مدتی در مرکز تحقیقات کرج (مزرعه آزمایش کمال آباد)
و همچنین در ایستگاه بررسی چخندر قند خراسان که یکی از مراکز مهم چخندرکاری
کشور میباشد تشکیل گردید که هنوز ادامه دارد.

۲- قسمت دوم کمکهای مالی طرح توسعه کشت چخندر قند.

از اعتبارات طرح چخندر قند به زارعین که تعهد زراعت ردیفی چخندر قند، مینماید
در قبال تضمین کارخانه وامهایی به مدت ۵ سال بابت بهره کم و یا بدون بهره پرداخت

شده و میشود. (در ادوار مختلف نسبت به سیاست دولت بهره این قبیل وامها از ۳ الی

۶٪ متفاوت بوده حتی بعضی از سالها از این وامها بهره گرفته نشده است)

نمونه پرداخت وام .

۱- برای خرید ماشین آلات کشاورزی در قبال هر هکتار کشت ردیفی چخندر در

سالهای مختلف به ترتیب از ۱۵۰۰۰ الی ۳۰۰۰۰ ریال وام داده شده (تخمیر میزان

وام بملت بالا رفتن تدریجی قیمت ماشین آلات و لوازم یدکی میباشد) .

۲- برای تهیه آب (خرید موتور تلمبه) در صورتیکه چاه از طرف متقاضی حفر

و میزان آبدهی آن از طرف وزارت نیرو تعیین شده باشد درازاء هر لیتر آب در ثانیه

بین ۲۰۰۰۰ الی ۴۵۰۰۰ ریال وام پرداخت میشود ، در این مورد نیز بملت بالا

رفتن قیمت موتور تلمبه میزان وام پرداختی افزایش یافته است .

۳- برای استقرار آبیاری بارانی برای هر هکتار ۵۰۰۰۰ ریال وام پنج ساله

بترتیبی که فوقاً ذکر شده پرداخت شده است .

کلیه وامهای فوق باخذ سفته از متقاضی در مقابل پیروی سفته ها از طرف کارخانه

پرداخت میشود و مبلغ وام در وجه گیمانی فروشنده لوازم مورد نیاز یا اخذ فاکتور

خرید کارسازی میگرداند. و این اقدام برای اینست که از وام دریافتی بمنظور خرید لوازم دیگری غیر از ماشین آلات کشت ردیفی چغندر قند استفاده نشود.

طل کاهش تدریجی سلاح زیر کشت و میزان تولید.

بلاوریکه قبلاً اشاره شد در اثر کمکهاییکه از طرف دولت و همچنین صاحبان صنایع قند کشور اعمال میشد سلاح زیر کشت چغندر و میزان تولید با آهنگ رضایتبخشی برشد تدریجی خود ادامه میداد بلاوریکه در سال ۱۳۵۵ سلاح زیر کشت در حدود دویست هزار هکتار و میزان تولید چغندر بالغ بر ۵۲۷۱۰۰۰ تن گردید، اگر چیده میزان محصول با در نظر گرفتن تار فیت اسمی کارخانجات که حدود ۵۲۱۰۰ تن چغندر در روز میباشد در صورت اعمال مدیریت صحیح قاعدتاً "تضییات مشکلاتی در برداشته باشد، ولی عواملی که بلاور اختصار ذیلاً" ذکر میشود موانع نارضائی و عدم رغبت زارعین چغندر کار را فراهم نموده.

۱- کشش بی رویه کارگر کشاورزی از دهات به قلبهای صنعتی و شهرها که ناشی از اعمال سیاست فیز سالم و یک جانبه صنایع مونتاژ و ایجاد خدمات غیر معقول شهری از احداث ساختمانهای مسکونی و غیره که منجر به بالا رفتن دستمزد کار و در نتیجه هجوم زارعین از دهات به شهرها شده است و این گرایش در زراعتهای صیفی که نیاز به مراقبت و نیروی انسانی بیشتری دارد چشمگیر میباشد که زراعت چغندر نیز در همین ردیف میباشد.

۲- نارضائی تار فیت و عدم کشش بعضی از کارخانجات قند بخصوص در ناحیه خراسان که منجر به ولولانی شدن دوره بهره برداری و توقف بیس از حد کامیونتهای حامل چغندر پشت درب کارخانجات و مالا "موجب افزایش هزینه حمل و تولید میگردد.

۳- ضعف مدیریت در برخی از کارخانجات قند و همچنین فرسوده شدن بعضی از آنها مانند ارومیه، اسلام آباد، یاسوج، همدان و نداشتن سیلو در کارخانه های مرودشت و آبکوه نیز مزید بر علت شده و باعث ولولانی شدن دوره بهره برداری و افزایش ضایعات و ایجاد هزینه های اضافی گردیده است.

۴- عدم استقبال و سلب اعتقاد تدریجی زارعین شرکتهای زراعی و تعاونی از کشت

چغندر بعلل مشروطه فوق و نارسائیهها مربوط به مدیریت شرکتهای مذکور .

۵- رقابت پاره‌ای از محصولات کم در دسترس و پیشود در بعضی از مناطق مانندیپنه در نیشابور ، گیلان غرب ، تربت حیدریه و همچنین زراعت کدو و آفتاب گردان آجیلن در منطقه خوی و باغات میوه در رضائیه و شلماس .

۶- پائین بودن عیار قند در بعضی از مناطق اصفهان ، خوی (اگر چه با برقراری سیستم خرید چغندر بر مبنای عیار ، زارعین این مناطق مثل گذشته رغبت به کشت ندارند ولی در عوض کارخانجات قند مستقر در این قبیل مناطق از ورشکستگی شتمی نجات یافته اند) .

پائین بودن قیمت خرید چغندر قند نیز در این جریان بی تأثیر نبوده است ولی تنها با افزایش قیمت خرید نمیتوان در توسعه کشت و افزایش تولید توفیق حاصل نمود .

اشکالات موجود در امر توسعه مکانیزاسیون زراعت چغندر قند

وراء عوامل آن

۱- پراکندگی اراضی زیر کشت چغندر قند در دهکات .

از کل مساحت کشت چغندر قند کشور که در حال حاضر حدود ۱۸۰ هزار هکتار میباشد حدود ۷۵ هزار هکتار آن بصورت مکانیزه درآمد ولی مقایسه آن هنوز حدود ۱۰۵ هزار هکتار از زراعت چغندر باور سنتی و دستیانش صورت میگیرد و این قسمت از اراضی متعلق به زارعین عضو شرکتهای تعاونی میباشد که بعلت کمی وسعت اراضی و ضعف بنیه مالی صاحبان این اراضی قادر به تبدیل زراعت خود از سیستم سنتی به مکانیزه نیستند ، شاید بهتر است بگوئیم که خرید ماشین آلات جهت کشت مکانیزه برای این عده از زارعین مقرون بصرفه نمیشود .

این نکته را نیز نباید از نظر دور داشت که با صنعتی شدن سریع کشور و جذب نیروی انسانی از دهکات به قلهای صنعتی و شهر ها وضع زراعت صیفی بخصوص چغندر قند بی نهایت مشکل شده و بیم آن میرود که اگر فکری به این موضوع نشود بتدریج زراعت چغندر قند واحدهای کوچک بنگلی از بین برود و تنها با افزایش بهای خرید چغندر از زارعین که خواست اکثریت زارعین چغندر کار و صاحبان صنایع قند میباشد

بهیچوجه نمیتوان این مشکل اساسی را حل نمود و تصور میروید که راه حل این مشکل یک پارچه کردن زراعت در این قبیل دهات میباشد تا بشود قطعات پراکنده را متمرکز و آنها را مکانیزه نمود.

۲- ایجاد واحدهای خدماتی از طرف کارخانجات قند و بخشهای خصوصی با کمک وزارت کشاورزی قسمت عمدهای از زارعین با داشتن اراضی با وسعت کافی و اقتصادی بخلت عدم آشنائی با اصول صحیح مکانیزه کردن زراعت چغندر و نداشتن امکانات لازم نمیتوانند زراعت سنتی چغندر را به زراعت مکانیزه تبدیل نمایند، برای رفع این نقص ضرورت دارد از طرف مسئولین کارخانجات قند سرویس خدماتی برای انجام عملیات زراعی ایجاد شود، بدین معنی که کارخانجات ماشین آلات لازم برای کشت مکانیزه چغندر را خریداری و با عقد قرارداد منصفانه عملیات کشت و داشت و برداشت چغندر زارعین را انجام دهند و برای این منظور مسئولین امر میتوانند با استفاده از امکانات طرح توسعه کشت چغندر قند با اخذ وام نسبت به خرید ماشین آلات مورد احتیاج اقدام نمایند.

۳- ایجاد مزارع امانی نسبتاً وسیع مکانیزه کشت چغندر از طرف کارخانجات قند بمنظور تأمین قسمتی از چغندر مورد نیاز کارخانه قند متعلق به خود و در عین حال آشنا ساختن زارعین چغندر کار بنحو صحیح انجام عملیات زراعی کشت مکانیزه چغندر قند.

۴- تشویق زارعین چغندر کار که دارای اراضی نسبتاً وسیع میباشند (از ۲۰ هکتار به بالا) با دادن وام کم بهره و یا بی بهره جهت خرید ماشین آلات از طریق مقامات دولتی.

۵- کنترل قیمت ماشین آلات کشاورزی و موتور تلمبه با اعمال نظارت دقیق و عنداللزوم تثبیت و تعیین قیمت این قبیل ماشین آلات و بالاخص وادار نمودن مؤسسات و کمپانیهای فروشنده به تهیه و فروش لوازم یدکی بدون تشریفات زائد و به بهای معقول و متناسب.